

ABSTRAKT:

Cílem diplomové práce je analyzovat, zlepšit a zhodnotit vybrané předčtenářské dovednosti žáků na počátku školní docházky, navrhnout a implementovat vhodné aktivity, které by napomohly rozvoji těchto dovedností, sledovat jejich vývoj během prvního roku školní docházky a porovnat, jak a jaké dovednosti mohou ovlivnit úspěšnost ve čtenářské gramotnosti. Hlavním cílem je změna dosavadní praxe, zásah do reality a zlepšení situace ve skupině. V diplomové práci se hledají odpovědi na výzkumné otázky, jaká je úroveň předčtenářských dovedností žáků na počátku školní docházky, jak se mění úroveň předčtenářských dovedností žáků během prvního roku školní docházky, jaké specifické předčtenářské dovednosti mohou sloužit jako indikátory raných obtíží ve čtenářské gramotnosti, jaký je vztah mezi úrovní předčtenářských dovedností a pozdějšími čtenářskými schopnostmi u žáků v 1. ročníku ZŠ, jaké intervenční strategie mohou být použity k podpoře žáků s nízkou úrovní předčtenářských dovedností. Výzkumné otázky pomáhají jasně definovat, na co se výzkum zaměřuje. Umožňují soustředit se na specifické aspekty problému a vyhnout se odklonu od cílů výzkumu.

Teoretická část diplomové práce "Předčtenářské dovednosti jako indikátor raných obtíží ve čtenářské gramotnosti" se zaměřuje na analýzu vybraných předčtenářských dovedností a jejich význam pro čtenářskou gramotnost. Tato část se věnuje definicím, významu a vzájemným vztahům mezi těmito pojmy. Teoretická část poskytuje široký teoretický rámec pro pochopení důležitosti předčtenářských dovedností a jejich vlivu na úspěšné osvojení čtenářských schopností. Vytváří tak základ pro praktickou část práce, která se zaměřuje na konkrétní šetření a analýzy prováděné s žáky a učiteli.

V praktické části se jedná o kvalitativní formu výzkumu, konkrétně o akční výzkum v několika fázích. Jsou zde představeny předčtenářské dovednosti, které byly prakticky vyzkoušeny s žáky první třídy ZŠ Ke Kateřinkám v Praze 11. Zjišťování probíhalo ve třech fázích: nejprve v říjnu 2023, kdy žáci vypracovali dvanáct pracovních listů zaměřených na zrakové a sluchové vnímání, následně v prosinci, kdy opakovali úkoly s vyšší chybovostí, a nakonec v dubnu, kdy byli znovu testováni. Výsledky ukazují, jak oslabené zrakové a sluchové vnímání ovlivňuje úspěšné zvládnutí předčtenářských a čtenářských dovedností.